

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 2 mars 1900, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om viss ändring i förordningen angående stämpelafgiften i fråga om lagfartsprotokoll och lagfartsbevis.

(2:a A.)

I ändamål att minska kostnaderna för lagfart å små fastighetslotter hafva vid olika tillfällen förändringar i stämpelafgiften beslutats, afseende befrielse från stämpelafgift för lagfartsprotokoll och lagfartsbevis i vissa fall. Så beslöt 1887 års Riksdag, att, när lagfartskostnaden icke sällan blifvit mycket betungande för de sterbhus, der den hufvudsakligaste tillgången utgöres af en liten fastighet och delegarne äro många, stämpelfrihet skulle ega rum för protokoll angående lagfart å fång till fast egendom genom giftorätt eller arf, der taxeringsvärdet å egendomen i dess helhet icke uppgår till 1,000 kronor. Stämpelfrihet för *lagfartsprotokoll* utsträcktes sedermera först af 1891 års Riksdag till att gälla alla sådana fång till fast egendom genom giftorätt eller arf, der taxeringsvärdet å den egendom, hvarå lagfart sökes, icke uppgår till 1,000 kronor, samt derefter af 1898 års Riksdag till att gälla äfven annat fång, der taxeringsvärdet eller köpesumman för egendomen icke uppgår till 400 kronor; och 1899 års Riksdag beslutade den ändring i samma förordning, att äfven *lagfartsbevis* angående fång till fast egendom genom giftorätt eller arf, der taxeringsvärdet å den egendom, som beviset afser, icke uppgår till 1,000 kronor, eller annat fång, der taxeringsvärdet eller köpesumman för egendomen icke uppgår till 400 kronor, skulle vara från stämpel fritt.

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 5 Saml. 1 Afd. 9 Häft. (N:o 10).

I motion inom Andra Kammaren, n:o 4, af herr *D. Persson* i Tällberg, anför nu motionären, att ehuru Riksdagen således redan i väsentlig mån nedbringat lagfartskostnaderna för de små fastighetslotterna, återstode ännu att i stämpelförordningen bringa likställighet mellan å ena sidan fastighetsfång genom arf och giftorätt och å andra sidan annat fång genom köp, gåfva, testamente eller byte. En sådan åtgärd skulle enligt motionärens uppfattning vara egnad att underlätta möjligheten för mindre bemedlade att förvärfva sig egna hem, och starten torde utan svårighet kunna tåla den minskning i inkomster, som en sådan ytterligare nedsättning i lagfartskostnaderna för små fastigheter skulle medföra. Motionären hemställer fördenskull, att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i kongl. förordningen den 2 juni 1899, angående stämpelafgiften, att i 3 § under rubriken »Bevis» på vederbörligt ställe införes följande:

Bevis: lagfarts-, angående fång till fast egendom, der taxeringsvärdet eller köpesumman för egendomen icke uppgår till 1,000 kronor — — — — — *fritt,*

samt i samma § under rubriken »Protokoll» på vederbörligt ställe införes följande:

Protokoll angående lagfart å fång till fast egendom, der taxeringsvärdet eller köpesumman å den egendom, hvarå lagfart sökes, icke uppgår till 1,000 kronor — — — — — *fritt.*

De skäl, som tala för nedbringandet af lagfartskostnaderna för fång till fast egendom genom giftorätt eller arf, der fastigheten är af ringare värde, och som gifvit Riksdagen anledning att, på sätt förut nämnts, medgifva befrielse från erläggande af stämpel för protokoll och bevis rörande lagfart å sådant fång till fast egendom, hvars taxeringsvärde icke uppgår till 1,000 kronor, synas enligt utskottets åsigt icke kunna i samma mån göras gällande beträffande andra fång till fast egendom. Utskottet vill i detta hänseende framhålla, att under det ifrågavarande stämpel i de fall, då en afliden person endast efterlemnat en mindre betydande fastighet, som vid dödsfallet utskiftas mellan flere sterbhusdelegare, för dessa sterbhusdelegare ofta nog kan vara ganska betungande, berörda stämpelafgift deremot icke torde — sedan Riksdagen numera stadgat stämpelfrihet för protokoll och bevis rörande lagfart å andra fång till fast egendom än genom giftorätt eller arf, der taxeringsvärdet eller köpesumman för egendomen icke uppgår till 400 kronor — kunna antagas vid dylika fång af fastighet till 400 kronors värde eller derutöfver lägga något mera afsevärdt hinder i vägen för

förvärfvet. Denna stämpel utgör nemligen för lagfartsprotokoll å landet endast 2 kronor för första arket och 1 krona 50 öre för hvarje af de öfriga samt i stad för hvartera af första och andra arken 1 krona och 1 krona 25 öre för hvarje af de öfriga, dervid jemväl är att märka, att ett dylikt lagfartsprotokoll i allmänhet icke upptager mera än ett ark; för lagfartsbeviset erlägges i stämpelafgift såväl i stad som å landet 50 öre. Det vill derfor synas utskottet, som det af motionären anförda skäl, att den föreslagna lindringen i stämpelskatt skulle vara egnad att underlätta möjligheten för mindre bemedlade att skaffa sig egna hem, icke är synnerligen vägande. Denna lindring skulle derjemte i många fall tillgodokomma äfven mera bemedlade personer, hvilka för anläggningar af olika slag, för beredande af bostad m. m. inköpa mindre tomter.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att herr Perssons förevarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 1 mars 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservationer:

af herrar grefve *H. E. G. Hamilton*, *Lundström*, *S. M. Olsson* och *H. Eriksson*, hvilka ansett, att utskottets motivering och hemställan bör hafva följande lydelse:

»Utskottet finner väl, att de skäl, som tala för nedbringandet af lagfartskostnaderna för fång till fastighet genom giftorätt eller arf, icke i samma mån kunna göras gällande beträffande andra fång till fast egendom. Men utskottet håller före, att en nedsättning i lagfartskostnaderna i likhet med den, som i afseende å fång genom giftorätt eller arf vidtagits vid 1898 och 1899 års riksdagar, vore berättigad äfven för andra fång till fast egendom ur synpunkten af den betydelse, en dylik nedsättning möjligen kunde hafva för förverkligandet af önske-

målet om beredande af egna hem åt mindre bemedlade. Äfven om man häremot skulle invända, att en så obetydlig stämpelafgift som den här ifrågavarande (å landet för lagfartsprotokoll 2 kronor för första arket och 1 krona 50 öre för hvarje af de öfriga samt 50 öre för lagfartsbeviset) icke kan spela någon afgörande roll vid förvärf af jord mellan 400 och 1,000 kronors värde, torde det dock icke böra underlåtas att vidtaga hvarje åtgärd, som är egnad att tjena oförmälda syfte och som tillika är af beskaffenhet att kunna utan större olägenhet för staten genomföras. Vål är ock sant, att den ifrågasatta skattelindringen icke skulle komma landets skilda delar i lika mån till godo, då jordvärdet exempelvis i Norrland och södra Sverige är så helt olika, likasom ock att äfven mera bemedlade personer skulle komma att åtnjuta samma förmån af denna skattelindring. Dervid torde dock vara att märka, dels att verkan af reformer i skattehänseende icke alltid är eller kan vara densamma på olika orter inom landet, dels ock att staten icke af den orsak bör afstå från genomförandet af en för den mindre bemedlade nyttig reform, att äfven den mera bemedlade kan deraf njuta en för honom obehöflig förmån, då en sådan reform i öfrigt kan vidtagas utan större uppoffring från statens sida.

På grund af hvad sålunda anförts och då genom det föreslagna stadgandet likformighet i lagfartsafseende skulle vinnas mellan å ena sidan fång till fast egendom genom giftorätt och arf samt å andra sidan alla öfriga fång till fastighet, hemställer utskottet,

att 3 § af gällande förordning angående stämpelafgiften skall i nedan angifna delar erhålla följande ändrade lydelse:

Bevis, lagfarts-, angående fång till fast egendom, der taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, som beviset afser, icke uppgår till 1,000 kronor — — — — — *fritt.*

Protokoll angående lagfart å fång till fast egendom, der taxeringsvärdet eller köpesumman för den egendom, hvarå lagfart sökes, icke uppgår till 1,000 kronor — — — — — *fritt.»*

samt af herrar *Meyer* och friherre *von Knorring*.

Herrar *G. Jansson*, *J. Bromée* och *Petri* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i utskottets beslut i detta ärende.